

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJOS ŠVIETIMO KOKYBĖS IR REGIONINĖS POLITIKOS DEPARTAMENTAS

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2/7, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225 / 219 1152, faks. (8 5) 261 2077, el. p. smmin@smm.lt, <http://www.smm.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091. Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

PAŽYMA

DĖL MOKINIO KREPŠELIO LĖŠŲ PLANAVIMO SAVIVALDYBĖSE

Vilnius

2012-04-03

Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo kokybės ir regioninės politikos departamento specialistai atliko 2012 metams savivaldybėms skirtų mokinio krepšelio lėšų naudojimo planavimo analizę. Analizės tikslas – nustatyti, kaip savivaldybių administracijos planuoja paskirstyti mokinio krepšelio lėšas, kaip prognozuojamas galimas lėšų trūkumas mokykloms. Detaliau situacija nagrinėta Alytaus, Ignalinos, Lazdijų, Molėtų, Pakruojo, Rokiškio, Šalčininkų, Vilniaus ir Varėnos rajonų, Kazlų Rūdos ir Pagėgių savivaldybėse. Į šį sąrašą pateko savivaldybės, kurioms tenkančių lėšų sumažėjimas 2012 metais pranoko mokinių skaičiaus mažėjimo mastus, taip pat pasienyje esančios, tautinių mažumų apgyvendintos ar mažu mokinių tankiu išsiskiriančios savivaldybės.

Svarbiausias mokinio krepšelio trūkumą lemiantis veiksnys yra mokinių skaičiaus vidurkis klasėje. Tos mokyklos, kuriose mokinių skaičius, tenkantis vienam klasės komplektui, yra mažesnis nei atitinkamam mokyklos tipui, ugdymo koncentruvi ir vietai (kaimo miesto) nustatyta norma pagal Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodiką (toliau – MK metodika), susiduria su ugdymo finansavimo nepakankamumu. Kitas veiksnys, sukeliantis MK lėšų trūkumą mokyklose, yra didelės vadovavimo mokyklai išlaidos, kurios kartu su pagalbos mokiniui išlaidomis kartais siekia ar net viršija 20 proc.

Nagrinėjant atskirų mokyklos tipų situaciją pastebėta, kad finansinių sunkumų turi pradinės mokyklos, ypač esančios miestuose (rajonų centruose). Net ir būdamos neblogai sukomplektuotos, jos patiria finansinių sunkumų (Vilkaviškio pradinei mokyklai prognozuojamas 9 proc. mokinio krepšelio lėšų trūkumas, Pakruojo „Versmės“ pradinei – 28 proc., Molėtų pradinei – 6,8 proc., Kazlų Rūdos pradinei – 10 proc.). Šios kategorijos mokyklų „išgyvenimo“ sąlyga – taupyti lėšas mokymo reikmėms (vadovėliams, mokymo priemonėms, kvalifikacijai tobulinti, IKT diegti), mažinti taikomus mokytojų tarifinio atlygio koeficientus, atsisakyti pagalbos specialistų etatų. Visos šios priemonės daro neigiamą poveikį ugdymo kokybei.

Sudėtingiausia padėtis susidaro tada, kai dėl mažo mokinių skaičiaus mieste, mokykloje niekada nebus galima suformuoti užpildytų klasių komplektų (pavyzdžiui, Pagėgių pradinė mokykla). Tokiais atvejais mokyklas būtų tikslinga priskirti miestelio ar kaimo mokyklų grupei.

Laikantis principo: kuo mažesnis vaikas, tuo arčiau mokykla, pradinės mokyklas reikėtų išlaikyti ten, kur šalia nėra kitų tipų mokyklų (progimnazijų, pagrindinių, vidurinių mokyklų, gimnazijų).

Kita mokyklų, patekusių į nepalankią finansinę situaciją, kategorija – pasienyje esančios vidurinės mokyklos ir gimnazijos. Tokių mokyklų komplektavimą apsunkina tai, kad jų galimybes atsivežti mokinių iš visos aplink mokyklą esančios teritorijos yra ribotos. Todėl mokinių skaičiaus vidurkis klasėse dažnai neatitinka MK metodikoje nustatytų normų ir joms trūksta MK lėšų

kokybiškam ugdymui organizuoti. Pavyzdžiui, Pakruojo r. Žeimelio vid. mokyklai trūksta 20 proc. mokinio krepšelio lėšų, Pagėgių Algimanto Mackaus gimnazijai – 14,9 proc., Šalčininkų r. Dieveniškų „Ryto“ vid. mokyklai – 14,2 proc., Joniškio r. Žagarės gimnazijai – 3,0 proc., Ignalinos r. Didžiasalio „Ryto“ vid. mokyklai – 2,7 proc.

Siekiant taupyti 2012 m. Valstybės biudžeto lėšas, keičiant MK metodiką buvo sumažinti sutartinių mokinių koeficientai kai kurių tipų mokyklų tam tikroms klasių grupėms (sumažinti koeficientai bus taikomi nuo 2012 m. rugsėjo 1 d.). Didžiausią mokinio krepšelio lėšų sumažėjimą patirs miestelio ar kaimo vidurinės mokyklos ir gimnazijos, kuriose mokosi iki 300 mokinių. Tokių mokyklų 9 – 10 klasių ir 11 – 12 klasių sutartinių mokinių koeficientai sumažinti 25 proc. Savivaldybės, norėdamos išlaikyti mažas kaimo (miestelio) vidurines mokyklas ar gimnazijas, persikirstydamos MK lėšas nepajėgia kompensuoti mokinio krepšelio trūkumo, atsiradusio dėl kitų lėšų trūkumą sukeliančių veiksnių. Savivaldybės, kurios neturi mažų vidurinių mokyklų ar gimnazijų, gali lengviau subalansuoti mokinio krepšelio poreikius ir sąnaudas panaudodamos persikirstomų savivaldybės mokinio krepšelio lėšų dalį, kuri 2012 m. sudaro 4–5 proc. visos tikslinės dotacijos, skirtos mokinio krepšeliui finansuoti.

Siūlymas dėl MK metodikos pakeitimo nuo 2012 m. rugsėjo 1 d.

Sumažinti Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos 9 punkto

Pastaboje nurodytą dėl šalies ekonominės situacijos neskiriamų mokinio krepšelio lėšų dotacijos sumos dalį:

- Lietuvos pasienio savivaldybėms, kurios turi vidurinių mokyklų ir/ar gimnazijų, komplektuojančių mokinius iš gyvenamųjų teritorijų, priskirtų pasienio ruožui;
- Savivaldybėms, kurių centruose ar kitose gyvenvietėse yra viena pradinė mokykla;
- Savivaldybėms, turinčioms vidurinių mokyklų ir/ar gimnazijų, kuriose mokosi iki 300 mokinių.

Direktorius

Aidas Aldauskas